

FOLK OG LAND

Den som frelser sitt land, krenker
ingen lov.

(Napoleon)

Herr Kristian Skard
Tilsendt nr. 79
01.04.1954 - Høvedby.

Knut og Marie Hamsun hedres i Helsinki

Den norske sendemann meldte forfall!

Helsinki: Ved Helsinki Universitet har det vært holdt en minnefest for Knut Hamsun. Dikterens hustru, fru Marie Hamsun, var til stede og holdt en tale om sin mann og leste opp.

Etter høytideligheten i Universitetet var det supé for 40 innbudte. Fru Hamsun hadde universitetets rektor på den ene siden og direktøren for det forlag som utgir Hamsuns bøker på den annen, og

der ble holdt taler under mottoet: «Intet er endt med døden».

Fru Hamsuns bok som nettopp er utkommet har fått en storartet mottagelse, og alle boklader har spesielle utstillinger med store bilder av Knut og Marie Hamsun.

Den norske sendemann i Finnland, Hans Olav, meldte forfall, og en går ut fra at han har fått direktiver fra det kgl. norske utenriksdepartement.

Kommunistene omringer Sambandsstatene Infiltrasjon selv i flyktningeorganisasjonene

La gå at McCarthy er overilet engang i mellom, men han har også gyldige beviser for at kommunistene nå er på offensiven i hele Amerika. — Imidlertid er det mektige krefter i U.S.A., som vel også har sine forbindelser under jorden i Moskva, og de går McCarthy imot og øver samtidig en faretruende innflytelse i pressen. Sporene skremmer, og vi kjenner dem igjen også her i Europa.

I den store strategi omringer kommunistene i dag U.S.A. Deres vestlige hovedkvarter er nå flyttet fra Mexico til Guatemala, hvorfra kommunistene i Panama, Costa Rica, San Salvador og ~~El Salvador~~ instruksjer. Guatemala er et ønskested for en slik sentral, takket være de gode kommunikasjoner her, bl. a. jernbaneforbindelsen mellom oseanene. — I Vestindia har Cuba det sterkeste kommunistparti, og i Fransk Martinique og

Guadeloupe er majoriteten av de deputerte i parlamentet kommunister. Dette viser også hvor stor betydning det vil ha for kommunistene å få kontrollen over Britisk Guiana, da det vil bety at ringen er sluttet i kommunistbasene rundt Panamakanalen.

Denne globale kommunistiske virksomhet gir seg også andre utslag, og på den bakgrunn bør man se McCarthys kamp. La oss nevne et eksempel:

For noen år siden sa man i London og Washington, at den eneste effektive revolusjonære organisasjon i Russland var NTS, d.v.s. Den nasjonale arbeidersamling, også kalt ~~den russiske arbeidersamling~~. Den var ledet av dr. Victor Baidakov, som hadde sitt hovedkvarter i Frankfurt am Main. NTS hevdet å ha likvidert Sergej Kirov i 1934 og erklærte seg i stand til å gjøre revolusjon i Russland for en pris av 100 mill. dollars. NTS's repre-

sentant i U.S.A. var Constantine Boldyreff, som var kommet til Statene i 1948 og som arbeidet som foredragsholder ved Georgetown's universitet. I Reader Digest skrev han noen artikler, hvori han fortalte at organisasjonen hadde en treningsleir for agenter i Bad Homburg i Vest-Tyskland. I denne leir var det også en flyktning fra Øst-Tyskland, Georg Müller, som var lærer i sabotasje.

I september i fjor ble denne Georg Müller og hans frue arrestert for spionasje. Det viste seg at Müllers virkelige navn var George Vladimir Khorunzhy-Kheronsky, at han var kaptein i Sovjets militære etterretningsvesen og sjef for MVD (det russiske sikkerhetspolitisk) spionasjeorganisasjon i Vest-Tyskland. I den påfølgende rettsak ble kaptein Kerunzhy-Kheronsky funnet skyldig i å ha forrådt vestmaktens etterrettingsorganisasjoner, gitt oppgaver over de alliertes treningsleirer og agenter, gitt detaljerte beskrivelser av radarinstallasjoner, vitenskapelige laboratorier, flyplasser samt andre forsvarsanlegg. Kerunzhy-Kheronsky har underrettet Sovjets etterrettingsvesen hvor og når allierte agenter var sluppet ned bak jernteppet. Det var han som var skyld i at fire amerikanske agenter, som ble sluppet ned i fallskjerm i Ukraina i fjor, ble arrestert etter et par dager og henrettet.

For et år siden oppdaget en av de polske landflyktige organisasjonene russiske agenter i flere av de mest betrodde stillingene. Mange tyske, selv de sosialdemokratiske organisasjonene, har gjort samme triste oppdagelser.

Moskva er ikke bare interessert i å samle opplysninger, man også å kunne undergrave moralen til flyktningeorganisasjonene i Vest-Europa.

(Forts. side 8).

Godt gjemte meninger

I høyesterettsadvokat Kr. Fr. ~~Ernstsen~~ oppleggverk «Lov og Rett» (2. utg. ved Wilhelm Keilhau, Aschehoug 1951) finner vi på side 1055 (skrevet av merket K.; d.v.s. professor Keilhau) følgende bemerkelsesverdige artikkel:

«Talionsprinsippet (av lat. Talio, gjengjeldelse), en grunnsetning i eldre tiders strafferett. Det ble opprinnelig ført fram i opposisjon mot tanken om en altomfattende hevn, idet prinsippet krevde at straffen ikke måtte påføre gjerningsmannen et større onde enn det han selv hadde tilføyd den skadelidende. Talionprinsippet krevde altså like for like. Det fant sin mest berømte formulering i 2. Mos. kap. 21, 23 ff.: «Men dersom det skjer en ulykke, da skal du gi liv for liv, øye for øye, tann for tann, hånd for hånd, fot for fot, brent for brent, sår for sår, bule for bule.»

I våre dager anser de fleste talionsprinsippet for barbarisk, men om en strafferettskyndig fra oldtiden fikk anledning til å studere moderne strafferettspleie, ville han ut fra talionsprinsippet erklære det for fullstendig barbarisk når våre domstoler idømmer langvarige fengselsstraffer for forbrytelser som har tilføyd meget liten skade. Således ville

han forferdes over idømming av straff for en ikke skadevirkende oppførsel som opprettholding av passivt medlemskap i NS etter 9. april 1940.» (Uth. gjort her.)

La oss til samme tid referere en annen artikkel samme sted (s. 554), skrevet også av professor Keilhau. Under stikkordet «Landssvikoppgjøret» finner vi bl. a. følgende:

«Ved den form anordningen fikk (d.v.s. Landssvikanordningen) bygget den på forutsetningen om at den bare skulle fastsette straffebestemmelser og erstatningsansvar for handlinger som alt var straffbare etter den alminnelige straffelov, den militære straffelov eller den provisoriske anordning av 22. jan. 1942. I realiteten betød imidlertid landssvik-anordningen at der ble reist tiltale i en stor rekke saker som aldri var blitt påtalt, dersom denne anledning ikke var gitt. Legges realpolitiske betraktninger til grunn, lar det seg således hevde at landssvikanordningen sto i strid med Grl. § 97 som forbyr å gi lover tilbakevirkende kraft. Høyesterett har dog antatt at der ikke foreligger strid mellom anordningen og Grl. § 97. Anordningen som senere ble avløst av lov 21. febr. 1947 er derfor blitt grunnlaget

Dom i gjeninntagelsessak

Oslo byrett har avsagt dom i saken som 31 tjenestemenn ved Oslo politikammer hadde anlagt mot Staten med krav om erstatning, fordi de hadde fått fratrukket i sin ansienitet på grunn av medlemskap i NS. De ble alle etter frigjøringen tatt inn i tjeneste igjen. Staten ble ny i by-

for etterkrigstidens oppgjør med de norske nazister.» (Uth. gjort her.)

Vi takker professor Keilhau for de meninger han her har uttrykt. Dessverre har de vært godt gjemt og er blitt lite kjent. Hvilket nok er forståelig når man hører at boken de er gjengitt i, koster kr. 57.75. Noen kilde til menigmanns viten har boken derfor sikkert ikke vært.

retten frifunnet for politifolkenes krav.

Asgjørende for retten er at saksøkerne som enten opptratt på Politiskolen eller midlertidig ansatt ved Oslo politikammer før krigen eller under Administrasjonsrådet i 1940 ikke hadde noe rettskrav på å bli godkjent etter frigjøringen. De saksøkere som har fått sine saker henlagt ved påtaleunntatelse etter str.prl. § 85, 2. ledd antas dog neppe å kunne være blitt godkjent overhodet etter utrenskningslovens § 3, 3. punktum, og hva de øvrige saksøkere angår som har fått sine saker henlagt etter str.prl. § 5 a antas de lovlige myndigheter etter krigen å ha stått fritt. Når de således valgte å gå til nyansettel-

FOLK og LAND

Ansv. utgiver og redaktør:

Finn Brun Knudsen.

Telefon 55 76 56. Postboks 1407.

Ekspedisjon: Kierschowsgt. 5, Oslo — Tlf. 37 76 96

Det er vårt krav idag

Det er helt på det rene, at dagens makthavere skjuler for almenheten og dermed for opinionen en stor del av det materiale, som kan kaste lys over okkupasjonen og dens årsaksforhold og som dermed er av vital interesse for oss, som ble syndebokkene. Undersøkelseskommissjonen av 1945 fremla noe, men på langt nær nok, og det hele måtte bli et hastverksarbeide som tjente særlige formål. La oss bare ennå en gang nevne kapitulasjonsoverenskomsten av juni 1940. Den er fremdeles ikke offentliggjort ad offisiell vei, ja den er endog blankt benektet av dem, som har kvittert for mottagelsen. Og den er ennå ikke analysert på militært og folkerettslig vis, tiltross for at den er et av vår tids mest skjebnesvangre dokumenter. Norge var i krig, punktum. Tiltalte måtte ha visst det, punktum. Og så falt dommen, avsagt av de kneskjelvende jurister. Men så lett går det ikke lenger, selvom Stortinget uten å kny godtar den skjeve historieskrivning.

Det er overlege Johan Scharffenbergs uvurderlige for-tjeneste, at noe av forspillet og dets følger er blitt kjent. Og etter hvert fremkommer nytt materiale både fra engelsk og tysk side, men også fra norsk, idet unge historikere har fått adgang til noe av kildematerialet. Men, for norsk vedkommende står meget, altfor meget igjen, etter sigende av økonomiske årsaker! Og dog: «Det slektledd som har gjennomlevet årene fra 9. april 1940 til 8. mai 1945, har et rettmessig krav på at statsmyndighetene skal legge fram alt det materiale som kan kaste lys over okkupasjonens årsaksforhold,» sier Johan Scharffenberg og legger til: «Man bør ikke bare henvise til «historiens dom» om femti eller hundre år, men straks legge til rette alt p r i m æ r m a t e r i a l e som dommen må bygge på.»

Og la oss som eksempel på fremgangsmåten nevne, at da det svenske UD forberedte utgivelsen av «Førspillet til det tyske angrepet på Danmark och Norge» ble det oppnevnt sakkyndige som stod uavhengige av departementet til å delta i utgivelsen av dokumenter. «Det er en vitenskapelig betryggende fremgangsmåte. Norge trenger et side-stykke til denne svenske dokument-samling», sier Scharffenberg. Og det kan vel heller ikke lenger unnskyldes med at dokumentene ikke er «sett» eller at de ikke finnes. Det opplyses nemlig som eksempel, at Sverre Hartmann etter oppdrag av Stortingets presidentskap ettersøkte stortingsarkivet i Tyskland og fikk rede på at det var sendt til USA, men at det nå er kommet vel hjem igjen.

Et utstrakt materiale er således for hånden, og her gjelder det et så dypt alvorlig spørsmål, at bare en hensynsløst åpen offentliggjørelse av alt det hemmelige materiale kan gi svar. Det er vårt krav i dag, og det er et demokratisk krav, hvis man ønsker at vi skal henvise til denne så misbrukte terminologi...

Etter høyere instruksjoner velter verdenspressen seg over den amerikanske senator McCarthy for hans fryktløse kamp mot kommunistnes undergravningsarbeide i hans fedreland. Vi har også vår McCarthy i skikkelse av typograf Løberg fra Skien, han som har gjort forfølgelsen av NS-folkene til sin spesialitet i Stortinget. Vi vet ikke om han spinner silke på den, men han roper så høyt at hans stortingsfeller ikke våger seg frampå, og så oppildnes opinionen til fortsatt NS-forfølgelse. Det skjer fordi de historiske sannheter fordøyles og fordi det skal være «ro omkring rettsoppjøret», d.v.s. at vi politisk dømte skal være pene gutter og ikke kny overfor uhyrlighetene.

Ingen må imidlertid tro at dette vil gå i lengden. Vi vil verge oss så langt kreftene rekker. Våre våpen er Forbundet for Sosial Oppreisning og vårt blad med det vidtfavnende navn FOLK OG LAND, og vi gjentar vår appell til alle, som ble historieforfalskningens og justismordenes ofre om å bruke dem. Men vi har samtidig den glede å kunne fastslå at tilslutningen utenfra — fra dem som har gjennomskuet den politiske humbug og visse krefters angst for sannheten, stiger fra dag til dag. De vil som vi ha den fulle sannhet lagt på bordet. Vi frykter den ikke, men vi frykter den norske McCarthybevegelsen, fortielsen og historieforfalskningen. For de er like seiglivet som sagaen om «den fire hundrede årige natten».

Vi skal ikke blande oss opp i kirkestriden, som fikk sitt Versailles ved kirkedepartementets og dermed regjeringens svar på biskop Schjelderups henvendelse. Vi vil derimot anholde en uttalelse på lederplass i Vårt Land undertegnet W, d.v.s. den kirkelige redaktør Fredrik Wisløff. — Han skriver bl. a.:

«Fortolkningen skal altså ikke skje i Skriftens og bekjennelsens egen ånd, men i tidens ånd. Enhver tid skal selv finne fram til sin egen fortolkning. Nazistene kan tolke den i sin ånd, kommunistene i sin.»

Det er en innenlands affære, det her gjelder, og med nazister kan denne kristendomsforpakter da ikke mene noen andre enn oss, som i landets nød sluttet opp om NS. Vi gikk da også inn for NS-programmets post «Kristendommens grunnverdier skal vernes», og den skulle da vel si nok og alt om denne sak. Men hr. W. synes å mene noe annet og har ved sin uttalelse bidratt til å utvide klyften mellom NS-folkene og statskirken, den statskirke som etter vår mening svek, da forfølgelsene mot oss tok fatt for alvor. Mange av oss har tatt konsekvensen av dette og flere vil vel komme etter nå, når helvedesstraffen skal bli skillett i norsk luthersk kirkeliv. La oss da i all beskjedenhet minne om et ord fra skriften: Ve dem fra hvem forargelsen kommer.

Fra Dagbladets kamp mot Kong Haakon

«Ikke til hest, men i båt»

Av Potemkin

Sjefredaktør Einar Skavlan har latt sitt livs seire og nederlag krystalliseres ut i en dagsavis, som alle må lese, — selvom visse lesere skjærer tenner og plomber.

Vi, som han daglig søker å fornærme, fordi han antagelig hemmelig beundrer oss for vårt livsfarlige og nasjonalt uavhengige standpunkt, vi er-

kjenner Skavlans typografiske slagkraft.

Skavlan angriper på HV-maner, den som nylig irriterte oberst P r a n i «Vinter II», stadig den av Grunnloven klokkelig kastrerte norske kongemakt, som under landsflukt (og fjernstyring) har vokset seg stor og sterk i England, sammen med Sønsteby, Lauritz Sand og Sylvia Salvesen m. fl.

Således slapp herr Skavlan til en farlig innsender i Dagbladet 22. oktober 1949 — under overskriften: «Ikke til hest, men i båt».

Slik lød det:

«Jeg er helt enig med Peter Bendow i at den folkekjære kong Haakon, som vel en gang vil bli kalt «Haakon den Store», bør få sitt monument og det snarest mulig her i Oslo. Også plasseringen i Studentertunden er jeg begeistret for. La nå ikke Kristiansand komme Oslo i forkjøpet. (Det er allerede skjedd i borgermester Andr. Kiærs by. P.s. anm.)»

Dagbladets innsender fortsetter:

«Der har man etter hva jeg så i avisen, allerede fått Kongens godkjennelse av det monument som skal reises der nede.

Derimot er jeg ikke enig i at Kongen «bør ride fram høyt til hest.» Det er vel ikke mange, men i tilfelle ytterst få som har sett ham således. Og en ting til: Kongen er jo sjømann, og man pleier å si, at en sjømann til hest er et styggelse.

Jeg foreslår derfor at Kongen i stedet blir plasert i en båt. Her har Drammen vist veien ved å plasere St. Halvard i en båt i det monument som nå skal reises på Bragernes torv. Og en ting til. Denne båten vil bringe tanken tilbake til det øyeblikk, da Kongen den 7. juni 1940 forlot Norge og ble rodd over til den engelske krysseren utenfor Tromsø, hvorved han startet det berømmelige og ærerike 5-årige opphold på engelsk grunn — for så å komme tilbake til Norge igjen som seierherre i den 2nen verdenskrig.

Ærbødigst

Magnus Hogneberg.»

Så vidt Dagbladets innsender.

*

Det antas at historieskrivere som Sverre Steen og hans med stipend utstyrte, flinke elev, Magne Skodvin, finner det unevnelig at Dagbladet serverer den frivillige landsflukt 1940 (mot kronprins Olavs stemme) på denne usminkede måte.

Tør bladet i tide opponere mot en eventuell planlagt landsflukt nr. 2?

Det er V.-menn som engstes for at Dagbladets kamp mot kong Haakon er til skade for bladets forretningsavdeling, — men det benektes ikke at den store bladdiktator Einar Skavlan undertiden har vist sine meningers mot. Dette mot vil bli gullskrift på hans gravstøtte — uansett holdbarheten av hans meninger.

Med grunnlovsmessig hilsen

Potemkin.

Kai Munk, Rostock og danskene

Aabenraa Amts Ungdomsforeninger har nylig hatt årsmøte. En av deltagerne forteller til bladet «Revision» at forstander Trier Hansen, Abild, holdt foredrag og bl. a. talte om Kaj Munk. Han hadde selv vært i Munks begravelse, hvor det også var mange skuespillere til stede. Ved kafebordet reiste Munks unge sønn seg og sa, at hvis hans far hadde kunnet, ville han sikkert ha jaget skuespillerne ut.

I sitt foredrag sa Trier Hansen, at Kaj Munk var meget fascistisk og nazistisk inspirert og på sin måte en farlig mann. Han hadde hatt tid nok til å slippe vekk, men han var sikkert «ude om et martyrium», selv om han ikke hadde regnet med at det ville gå så galt. Trier Hansen sa også at alt viste at den danske regjering var innforstått med at landet 9. april ble besatt uten motstand. — Det var nesten ingen diskusjon etter foredraget, og det er bemerkelsesverdig, skriver Revision, at Rostocksaken i den grad har fått tak i befolkningen, at forsamlingen, hovedsakelig lærere, ikke hadde noe videre å innvende mot Trier Hansens oppfatning angående 9. april.

— Kringsjø —

OM EIVIND BERGGRAV («folkedommeren») het det da han til stor lettelse for den anstendige del av det norske folk var trådt tilbake som bisp, at han fortsatt kom til å virke som hjelpeprest i Uranienborg menighet i Oslo. Vi kan nu glede de mange skikkelige mennesker i denne menighet med at han ifølge «Morgenbladet» «ikke lenger innehar noen offisiell stilling i Den norske kirke».

*

NU MÅ MAN ikke tro at Den norske kirke med dette er blitt lettet for Berggrav, annet enn rent offisielt. Helvetesdebatten (som Schjelderup nu erklærer han er «lut lei av») og professor Castbergs betenkning til regjeringen skaper springbrettet for nye store ord og fett flekk fra denne det norske folks selvbestalte sjelesørger, «sin egen tusenfryd». Prelaten som fikk Storkors av St. Olav etter at han i juni 1940 sammen med Pål Berg tok det første initiativ til avsettelse av Kongen og fredsslutning med det nasjonalsosialistiske Stor-Tyskland.

DEN NORSKE KIRKE blir forsøkt dukket og knekket med formell jus, sier Berggrav til Castberg som i en betenkning til Regjeringen uttaler at i en statskirke er det i siste instans Regjeringen som bestemmer kirkens be- kjennelse eller i ethvert fall tolker dens innhold, og uten at den en gang behøver å rådspørre bisper og prelater. «Framfuser radikalere kan... boltre seg med hans (Castbergs) teser og si bæ! til kirken.» De mer vesentlige ting i kirken «kan et flertall i regjeringen knipse vekk for nes- sen på dere alle! Uten å spørre kirken!» Det er som skulle det være Quislings hugg mot alteret». Det er bispebæ som forslår.

*

EIVIND BERGGRAV ligger som han har redet, etter et langt liv med kappen på begge skuldre. Helt fra han deltok som tysk feltprest i første verdenskrig, inntil han sommeren 1945 påførte det norske folk det mest uappetittige og hykleriske skriftstykket i folkets historie — har han vel signet oss med sine sannheter på dobbelt bunn. Den norske kirke må i håp se fram mot den dag den blir befrikket for sitt storkors,

mot hvis ettermæle baglerbisp Nikolas' vil bli som en eægels.

*

WER GERUFEN WIRD und versagt, wer das in seiner Jugend Geschworne verwirft, in die nichtsagende Sanftheit hausbackener Gleichgültigkeit, wer nicht mehr wahrhaben will, was ihm als Ziel von der Seele gestanden hat — der wird gewogen und zu leicht befunden.

*

FLANDERN har feiret sin 26. valfart til Yser-korset, landets nasjonalminnesmerke. «La Wallonie Libre» forteller om over 100 000 deltagere. Utallige kranser ble lagt på minnesmerket — de kom fra Canada, Argentina, Spania — fra alle de «sorte» som var kommet unna fengsel, standrett og myrderiene i 1945. Det var en krans fra den «Zwarte Brigade», med påskrift «Fra Østfrontkjemperne 1941—45». Da fanen med Wilhelm av Oraniens farger drog forbi, steg det gamle rop HOU (hold sjøen) opp fra massene. Da man til slutt spilte «De Vlaamse Leeuw», hevet tusener sine armer til hilsen. Men massene ville ikke spre seg — de omringet de katolske ministre, senatorer og parlamentsrepresentanter og ropte på amnesti. Senator de Boodt ville tale til dem, men ble avbrutt av tilrop «Ti stille.

Du var ikke ved Østfronten. Du satt ikke 5 år i belgisk fengsel.» Politiet grep inn, men maktet ikke å gjenopprette orden mer. Mengden kaster med benker og stakk og stein. Ridende gendarmeri griper inn. Først da Florimond Grammens kommer på tribunen og lover at gendarmeriet skal forsvinne, hvis massene uten overgrep vil rømme plassen, drar de hundre tusen bort, syngende sangen om den flamske løve:

De skal aldri få temmet løven, sålenge Flamlend er hard, sålenge løven kan kløre, sålenge den tenner har.

*

SELV IFRANKRIKE dukker aviser og tidsskrifter opp som sopp etter regnvær — publikasjoner som bærer videre arven fra SS-divisjonenes europeiske frivillige. «L'Appel du peuple» under ledelse av G. A. Amaudruz er ett av de siste. Den går blant annet løs på den siste krigs seierherren, deres løgnaktighet ved å multiplisere med 100 de tyske krigsforbrytelsene, og påstår at de allierte etterpå har bygget gasskamre for å rettferdiggjøre sin egen opptreden. På den annen side slår avisen opp en nylig i Buenos Aires utkommet bok, «De alliertes krigsforbrytelser og forbytelsener mot menneskeheten» — 300 sider bare med autentisk stoff fra en eneste alliert interneringsleir.

MEN I NORGE diskuterer man den tortur og de beinlåsmetoder m. v. som norske soldater ifølge forskrifter og militære foredrag nu i lengere tid har tilegnet seg. Det er omtrent alt sammen en arv fra opplæringen i England under krigen, derfra også overført til den norske smørgåsopplæring i Sverige. Bestial behandling av fanger og motstandere går inn som ledd i opplæringen. Ja, fremtredende offiserer går inn for gerilja (partisaner) og vil gi blanke pokker i genferkonvensjonen.

*

ANNET VAR VEL ikke å vente, med den arv de sleper på, og i salig hukommelse Jens Chr. Hauges vanvittige og vettlause kampparole for noen år siden. — Men to ting trenger seg inn på en. Når kommandotropper og andre representanter for Silent killing i siste krig ble behandlet som geriljas (partisaner) etter folkeretten (noe tyskere er blitt dødsdømt for senere) — så er det ikke å undres på at man måtte gripe til skarpe midler.

Men særlig skal man merke seg dette: Ikke en eneste av de tusener norske frivillige på tysk side ble i Wehrmacht, Waffen SS eller Legionen noensinne opplært i sådan bestialsk krigføring. Det kan Hans Jacob Nilsen notere seg.

UKENS KRONIKK

Mens statsmennene handskes i Berlin, flyter sovjetgullet i stridende strømmer. Fly etter fly lander i London med sin gullast som lagres i Ban kof Englands kjeller. Russerne bruker de sagnomsuste gull-lagre i Kreml til innkjøp av nødvendige varer i Vesten, det er et resultat av den av Malenkov innledede liberale politikken. Og han må bruke gullet, for han har ikke nok dekning i den knappe valuta som innvinnes ved handelen med utlandet.

Men hvor kommer gullet fra? Om det tier Moskva. Da det knep som verst med å skaffe valuta i femårsplanens første år, kastet ikke russerne gull ut på markedet, de brukte konfiskerte kostbarheter, kunst og edle stener, ja selv korn og smør, selv om landet selv led nød. Men det er allikevel en sammenheng mellom de valutavake årene 1929—30 og russernes gulleksport idag. Nettopp i 1930 begynte den første veldige kollektiviseringsbølge å få virkninger i Russland. Vi vet at et par millioner mennesker døde av sult under omveltningen, det har selv Stalin innrømmet overfor Churchill, og andre millioner forsvant fra sine hjem. Året etter opprettet NKVD — d. v. s. politiministeriet — en ny avdeling, som fikk oppgaver i Sibiria. Den ble kalt Dalstroi, hvilket betyr noe sånt som å bygge i det fjerne øst. Dalstroi fikk herredømmet over den fjerneste del av Nordsibiria, en uhyre og uoppdyrket ødemark hvor vinteren er

hard og sommeren het i den sumpige urskog, Taigaen som den kalles.

Ifølge offisielle sovjetkilder bodde bare noen få tusen innfødte i dette vidstrakte land inntil 1930, men siden har man ikke sett noen statistikk. Allikevel vet man litt om det som hendte, dels fra de mange øyenvitner som flyktet og nå befinner seg i Vesten, vitenskapsmenn, funksjonærer, dels

fra sjøfolk, som seilte mellom Vladivostok og Magadan, som er hovedstaden for Kalstroiadministrasjonen. Mest har man kanskje fått vite av polske statsborgere, som Stalin ga amnesti ved overenskomsten med den polske general Sikorski under den annen verdenskrig og som selv har deltatt i gullutvinningen da de satt i de russiske konsentrasjonsleirene derborte.

Alle disse beretninger går ut på at fangene dengang levet under de mest umenneskelige forhold og at de var offer for en forferdende massedød. Men vi vet også at det etter tyrannen Stalins endelig er innført adskillige forbedringer, selv om tvangsarbeidet ennå florerer. Hva Malenkov har gjort etter henrettelsen av Beria, vet man ennå ikke, men noe tyder på at det er skjedd visse forandringer ikke

minst av hensyn til de verdier som Sovjet innvinner i det ukjente land. Dette ligger i bunnen av Det Okotske hav omkring floden Kolima, og i de 25 år som Dalstroi har regjert der er det skjedd veldige forandringer. Byen Magadan er skutt opp av ødemarken og er idag helt moderne med brede gater og parker, teater og kulturhus og moderne bolighus for den

omfattende administrasjon. Man regner med et innbyggerantall på henimot 100 000. Men an skal ikke komme langt utenfor byen, før man er midt i villmarken. Bare få landeveier går gjennom Taigaen og selve byen har ennå ikke jernbaneforbindelse med Vladivostok, som er hovedstaden i Østsibiria. Derimot går det en dampskipslinje mellom de to byene og russiske flyktninger kan fortelle at under krigen gikk det tre store skip i fast rute mellom disse to byene og hver av dem hadde plass for 6-9 000 fanger. Disse skip gjorde hver tolv til femten turer hver sommer.

Dalstroi har overlatt gullutvinningen til en særlig administrasjon, som i 1939—40 hadde syv underavdelinger som rådde over et areal på størrelse med Tyskland og Frankrike og med 66 gullbruber i drift. Man vet

ikke hvor mange fanger som var beskjeftiget ved denne gullgraving i tidenes løp, men polske friggitt mener at de fleste av de 66 anlegg hadde mellom fem og ti tusen mann i arbeid. Hvert år når sommeren kom og Magadan kunne beseiles begynte fangeantallet å stige og nådde høyden i juni—juli, hvoretter det etterhvert avtok ved frigivelser og dødsfall. Det var regelen at de frigitte måtte forplikte seg til å bli boende i Dalstroi-området, og det er bare Sikorskiamnestiet som danner en unntagelse.

Vesten kjenner selvsagt lite til de faktiske detaljer vedrørende sovjets gullutvinning i Kolima. New York Times skrev i januar 1946, at man kunne anslå verdien av gullet derfra til 10 milliarder dollars, men det er dog bare en hypotese. Imidlertid er det sikkert at gullutvinningen fortsetter og at dette gullet nå fraktes vestover for å bidra til å dekke Moskvas valutabehov. Men det er like sikkert at det kleber blod ved dette gullet og at det er hentet opp av jorden av politiske fanger som hadde et eneste oppdrag, å arbeide for så å dø forlatt av alle og glemt av alle. Slik er det altså i frihetens land, det som våre egne styresmenn av idag engang sluttet overenskomster med for også å komme oss tillivs som ble hjemme og styrte landet i en hard tid. Vi bør ikke glemme dette, når våre egne idag søker å renske seg overfor en altfor glemsk befolkning.

Hvor kommer gullet fra?

Omkring krigen i Norge 1940

Av lege Sverre Stang Wolff

Denne artikkel er skrevet umiddelbart etter at rittmester Amodt i en kronikk i Morgenbladet hadde behandlet «Den Krigshistoriske Avdeling»s verk om de militære operasjoner i Glåmdal, Trysil og Rendalen.

Artikkelen ble tilstillet Morgenbladet som ikke ville bruke den da avisen fant at «en så detaljert redegjørelse passer vel best som en orientering for Krigshistorisk avdeling eller i «Militært Tidsskrift».

Vi finner imidlertid at artikkelen bør offentliggjøres fordi den kan tjene til å korrigere påstander og rykter som fremdeles lever.

I anledning av hr. rittmester Harald Aamodts kronikk i Morgenbladet for 28de oktober 1953, om den krigshistoriske avdelings verk om operasjonene i Glåmdal, Trysil og Rendalen, kan det ha sin interesse å komme nærmere inn på spørsmålet om tyskerne brente sine falne.

Skal nemlig disse beretninger få sin fulle krigshistoriske verdi, må de ligge mest mulig opp til virkeligheten.

Som det fremgår av rittmester Aamodts kronikk, har en nemlig ikke kunnet fastslå, selv ikke med tilnærmet sikkerhet, tallet på de falne tyske soldater, og når oberst Jørgen Jensen — som har utarbeidet siste bind av verket — sier at han står skeptisk overfor de antatte tall på tyske falne, og tror at de gjengse tall er for store, så er det mulig at den endelige historiske beretning kan komme til å ta hensn også til rittmesterens kronikk, som jeg er overbevisst om er gal, på dette punkt.

Rittmester Aamodt synes nemlig å mene at angivelser fra tilfeldige sivilt personer og også rykter, som ennå verserer, er å stole på.

Hvem som kommer sannheten nærmest kan hverken jeg eller andre si i dag. Det er kun de tyske tapslister som eventuelt kan avgjøre dette, men det kan ha sin interesse allikevel å se litt på spørsmålet om likbrenning, så kan saken muligens avgjøres med en riktigere forståelse.

Saken er nemlig nu den at oberst Jensen og den krigshistoriske avdeling synes å begrunne sitt standpunkt med det faktum, at de tyske soldater som er påstått brent i stort antall, i tilfeldige uthus, løer, trevarefabrikker eller privathus ikke er funnet, selv ikke det minste spor, mens rittmester Aamodt synes å begrunne sin skepsis overfor oberst Jensens antagelser på den gjengse oppfatning, som stadig ble fremholdt under krigen — og som fremdeles lever blant leg og lærd — at et eller flere lik (flere billasse fulle) som henlegges i en bygning som der settes ild på, forbrenner så totalt at man etterpå ikke har noen sjangse

til, selv ikke med tilnærmet sikkerhet, så fastsette antallet på de brente.

Men slik er det ikke — heldigvis får en vel si — for ellers hadde all kriminalhistorie i et overveiende antall av mord figurert med navnet «mordbrann».

Som temporær sjef for det første norske feltlasarett, som ble opprettet av professor dr. med. Johan Holst på Løten sjukehjem og Østvang skole i Løten torsdag 11te april 1940, fikk jeg førstehåndskjennskap til krigens gang, og til en del av våre sjuke og sårede, og fikk usedvanlig god kontakt med den flom av rykter som vi alle — i mer eller mindre grad — lå under for.

Et rykte som jeg imidlertid alltid uten videre avviste var det store antall falne soldater, både tyske og norske. Vi må nemlig først og fremst huske på at når en soldat (eller hvem som helst annen) treffes av en revolver- eller geværkule, vil han som oftest stupe av sjokket, selv om ikke skuddet er dødelig, og det var også under felttoget i Norge flere som ble såret enn som falt. Personlig har jeg f. eks. snakket med 2 som stupte bevisstløse over ende etter nakkeskudd, men som i dag lever i beste velgående.

En tilfeldig iakttagelse som har gjemt seg for å være tilskuer til kampen, eller en soldat i første rekke som feller en angripende fiende, vil derfor i de fleste tilfelle påstå at han så at han ble drept.

Men tilbake til likbrenningen.

Spørsmålet her gjelder rett og slett, om man ved breningen fjerner ethvert spor, eller enhver sjangse til å kunne fastslå de brentes antall.

Det gjør man ikke. Selv ved en regulær kremasjon, i et helt moderne krematorium, kan man ikke oppnå dette. Om man ved en slik kremasjon fikk hele liket over i absolutt forasking, hvilket man av rent tekniske og praktiske grunner ikke tilstreber, vil asken etter den brente allikevel utgjøre vel 5 pst. av likets vekt, og hvor forholdene for forasking er dårligere blir prosenten lett henimot 100.

Mange av oss har vel sett en nedbrent låve, grishus eller hønehus med besetningen innebrent, eller en branntomt med et innebrent menneske. Selv om f. eks. fjøset er nedbrent til grunnen, under en langvarig og intens varme fra en ovenoverliggende høylåve, vil man på branntomten se dyrene ligge mer eller mindre avsvide på oversiden, men så uberørte av varmen på undersiden, at man kan se både farge og tegnninger.

Et menneskelig skal ligge lenge i sterk varme før fingrer og tær eller armer og ben forkulles, og det skjer så godt som aldri at kroppen forkulles.

Forholdet er nemlig som regel det at de innebrente kommer til å ligge på gulvet, eller nokså snart under brannen faller ned på fast underlag, hvor varmen ikke kan nå, idet legemet som er en meget slett varmeleder, i seg selv beskytter de understliggende legemsdeler fra forbrenning.

Selv ved en ganske svær brann vil temperaturen under liket ikke nå særlig over likets egentemperatur, så både klær, hud og hår vil her på undersiden ikke være forbrent.

Hvis den innebrente har klær på, vil disse også beskytte sterkt mot forkulling, og det forhold at en slik innebrent alltid begynner under vanlig temperatur, som etter hvert stiger, og dermed steker hud og underhud, tjener også til at forkulling og destruksjonen vil ta meget lang tid.

Det mest avgjørende er selvsagt at man under en slik improvisert kremasjon, som foregikk langs våre landeveier, etter hva overleveringen meddeler, aldri vil kunne oppnå en så høy temperatur at destruksjonen vil foregå fullstendig.

Skal et menneskelig kremes til forasking, må det nemlig til ca. 1000 graders varme, slik som vanligvis kun oppnås ved en kremasjon i et krematorium, og la oss da se hvordan dette er innrettet.

Den mest anvendte konstruksjon av et krematorium er basert på generatorprinsippet (forbrenning av gasser). Ovnene er oppmurt av ildfast sten og består av 3 deler, nemlig fyrrom, forbrenningsrom og askerom. Mellom forbrenningsrommet og askerommet er der en rist, hvorpå liket plasseres og hvorigjennom asken etter hvert faller ned.

I fyrrommet utvikles forbrenningsgassene (av fast eller flytende brennstoff). Det vedgår noe slikt som 250 kg. koks til en kremasjon.

Forbrenningsgassene ledes

til forbrenningsrommet, hvor de utvikler en temperatur på ca. 1000 grader, slik at hele murverket gløder, og først når denne temperatur er oppnådd føres liket inn i ovnen. Foraskingen skjer da — uten røktutvikling — i løpet av halvannen times tid.

Selv ved en såvidt «ideell» brening vil man, som nevnt, få en askemengde tilsvarende 5 pst. av legemsvekten, og det er jo denne aske som plasseres i en urne eller settes ned i en grav.

De ideelle forhold som oven er skissert, oppnår man aldri ellers, og under krigshandlingene i Norge i 1940 kan man med absolutt 100 pst. sikkerhet regne med at der hvor man ikke fant noe lik eller rester av forbrent eller forkullet lik, så var det ene og alene av den grunn at det ikke var noe lik som lå i huset eller lå på før brannen ble tent.

Når derfor rittmester Aamodt, til støtte for sin påstand om at det falt en masse tyskere i kampene i Glåmdalen, Trysil og Rendalen, nevner eieren av Roverud gård på Rustad i Vinger, som angivelig så at tyskerne kom med flere lastebiler med presenninger over, og fra disse biler bar mange «menneskelignende pakker» inn i Roverud trevarefabrikk som ble tent på, og senere bevoktet av tyskerne til hele fabrikkens var nedbrent, og man etterpå under opprydding av branntomten ikke har funnet en tilsvarende mengde menneskelignende, forkullede lik, så skyldes det ene og alene

den enkle ting at tyskerne ved den anledning ikke gjorde forsøk på å brenne tyske soldatlik.

Når rittmester Aamodt forteller at han etter kamphandlingene ble forevist en forkullet menneskehel, som var funnet på branntomten etter distriktssjef Grøndahls hus på Rustad, og der på samme sted ikke ble funnet andre likrester eller forkullede slike, så danner dette heller ikke noe som helst bevismateriale for brening av falne tyske soldater.

Det viser bare hvordan en ønskesituasjon kan virkeliggjøres suggestivt.

Med ovenstående har jeg ikke ment å ta noe standpunkt til spørsmålet om der falt mange eller få tyske soldater under kampene i Glåmdalen, Trysil og Rendalen. Jeg har kun tilsiktet å forklare visse forhold som bør komme i betraktning når man skal ta avgjørende standpunkt til det reiste spørsmål. De fleste av oss er vel i dag fullt klar over hvordan saken ligger an, men vi hadde lett for å bli «synkvervet» i rykteflommen under krigen, og for mange av oss passer det kanskje best ennå i dag ikke å reflektere for meget over det som foregikk den gang.

Jeg som gjennomlevet krigen over Hedmark mer intimt enn de aller fleste, er i alle fall overbevist om at de aller fleste falne og døde tyske soldater var å finne på de krigskirkegårder som tyskerne anla på våre egne kirkegårder, eller ved Vang prestegård ved Hamar.

Etter Berlin

På vestmakthold synes man å ta det manglende resultat fra Berlin-konferansen med ro. Arsaken er vel egentlig den, at det aldri har vært meningen at Berlin-konferansen skulle føre til noen løsning av det tyske spørsmål. Den skulle vel bare gi foranledning til et nytt propagandaopptog i kjent stil. For vestmaktene har, for å si det med Aneurin Bevan, forsonet seg med tanken på Tysklands fortsatte oppdeling, og i den henseende var Berlin-konferansen bare en formell prosedyre for oppstillingen av tolv tyske divisjoner, til hvilke Foster Dulles og Sir Anthony Eden har tapt sitt hjerte. I samme ånd betegner New Statesman and Nation det som skjedde i Berlin som en stor seir for en gjenoppstående tysk militær-

Hvem dømmer nå?

Den svenske dikter Arnold Ljungdahl har utgitt en diktsamling «Till mänska klarnad», og i samlingens sluttcykel «Mannen som svek» skriver han:

Fordom dömde en gud, härskare
visa
Men vem dømmer väl nu?...
Et ormyngel, krypande fegt.
Inte ett ord av adel.
mer över läpparna.

O, i namn av urtids ande
kallar jag dig
åter till jorden.
Eller sänd oss
en hjälta
eller
din vishet.

Vi har ingen adresse å sende dette til, men kaster man en sten i flokken, hyler sikkert den som det treffer.

isme. Edenplanen omdøpes til «Edenauerplanen» og den amerikanske opptreden i Berlin kunne karakteriseres med frasen «Deutschland über Dulles».

Jau - dei er søte!

Sams lagnad er ei trøyst, heiter det. Og då eg las det vesle innlegget til Karl Holter i «Folk og Land» nr. 7, fekk eg sanna det. Her hadde eg gått og stura avdi det var så få blad som melde «forsvarsstaben» (Ivar Frihaug Osas uttrykk. Og så får eg sjå at ein mann som Karl Holter har vore ute for nett det same. Kva anna kunde så eg venta —, eg som ikkje har noko «namn».

Av dei bortimot 150 blad som i august i fjor fekk tilsendt «talen» («Jeg er ingen landssviker»), er det så vidt eg veit berre i utanom «F. og L.» som har meldt boka. Det er «Austland», Hamar, «Midnattsol», Bøstad, «Helgeland» og «Helgelands Blad», Sannesjøen. Takk skal dei ha alle saman, — både for ros og ris!

Eg har kjennskap til at somme andre blad har fått tilsendt melding frå private, men dei har ikkje teke det inn. Jau, De har rett, Holter, dei er søte!

Tett før jul fann eg så på å senda eit rundspørsmål til 20 blad på ymse kantar av landet og la inn svarporto. — Skrivet var slik forma:

Boken: «Jeg er ingen landssviker».

Jeg er med dette så fri å minne om at ovennevnte bok ble sendt Deres avis for anmeldelse straks etter at den kom ut på eget forlag i august i år. Så vidt jeg har kunnet få på det rene, har avisen hverken anmeldt boken eller nevnt den i noen oversikt over utkomne bøker. Hvis det forholder seg så, tør jeg være så fri å spørre om grunnen til dette?»

Av dei 20 blad er det 9 som har svara, dei andre 11 har ignorert både spørsmålet og svarporto. Det er verd å nemna at dei fleste svar er høflege i tonen. Ein einskild bladstyrar snakker om «å utdype forståelsen» og «bringe konfliktstoffet ut av verden.» Og det er sjølvsagt vel og bra. Men korleis kan det skje, når den eine parten ikkje får komma til orde?

Trygve Engen.

Den grønne øy - det "glemte" Irland

«Vi slåss om vi blir angrepet»

Alle de små stater som har gått i allianse med Vestens stormakter, har gjort det mere av frykt enn av god samvittighet — det gjelder vel ikke bare Norge, men også andre som nå har gitt opp så meget av sitt eget for å være sikker på hjelp om noe skulle hende. Det er bare Sverige, Sveits og Irland som står fri av de rivaliserende maktblokkene og går sine egne veier med den åpne deklarasjon: Vi vil slåss om vi blir angrepet.

Irlands begrunnelse for å holde seg utenfor er, at landet ikke kan godta at en del av en suveren stat skal kunne okkuperes av et annet lands militære styrker og at det finner det umulig å samordne to separate militære kommandoer på en liten øys territorium. Om man med utformingen av det vesteuropeiske forsvar mener å oppnå en kollektiv beskyttelse mot ytre aggresjon, hvorledes skulle så Irland kunne gå med på noe slikt, når landet selv er offer for den samme art utenlandsk okkupasjon? Faktum er jo at Storbritannia mot Irlands vilje fortsetter å okkupere Nord-Irland gjennom «parlamentarisk og militær makt» Hvis de irlandske politikere kunne gjøre dette klart for hovedpersonene på begge sider i den nåværende ideologiske verdenskonflikt, ville det resultere i en omfattende orientering av Europas forsvar og allianser, om de moralske hensyn fikk råde.

Man henviser ofte til Sveriges nøytralitet og sier høflig at den bygger på lang tradisjon. Når det gjelder Irland bruker man andre argumenter og taler om strutsen. Politikerne foretrekker å ignorere Irland, men i militære kretser er man engstelig og fullt på det rene med at Irlands geografiske beliggenhet gjør landet til Europas svake underside. Men det er ikke noe å gjøre med det, idet Irland overfor enhver diplomatisk overtalelse eller trussel svarer et avgjørende nei. Og årsaken er den gamle, øyas stadige kamp mot en langt overlegen nabo og frykten for reokkupasjon.

Våre tanker går ofte til den

grønne øy. Vi vet selv hva okkupasjon vil si gjennom mange år og under vekslende forhold, og vi forstår derfor Irlands redsel for å bli blandet bort i noe som kan føre til nye innskrenkninger og ny bitter kamp for selvstendigheten. Det engelske Ulster i nordøst er en stadig påminnelse om at de stores moral ikke rekker lenger enn deres egne interesser gjør det nødvendigg.

Det er av sine egne - - -

Ordfører Tor Grønevik i Bru herred skriver i bladet «Orientering» om kuvendingen i militær- og utenrikspolitikken. Han avlegger også en visitt hos den fordom så blodtørstige Martin Tranmæl, og vi gjengir litt av denne

«Dei som er eit halvt hundrad år gamle og meir kan sikkert minnast ymse rare hendingar i åra som er farnne. Sjølv har eg samla på mykje løje både frå det private og offentlege livet mitt.

Men det raraste av alt er likevel kuvendinga i militær- og utanrikspolitikken i Det norske Arbeiderparti.

Mange gonger etter krigen har eg tenkt på at det skulde vore interessant å fått ein privat prat med gamle Martin Tranmæl — han med dei eldhuga talene sine til alle unerkuva proletarar i alle land, han som eit heilt liv har rasa mot alle militærløyvingar ikkje berre for pengane si skuld, men mest fordi han meinte at all kapprusting alltid fører til krig. Og krig var øyding av liv og levestandard for proletarane, medan rustingskapitalen tente grust. — (Berre tenk på kva der står i «Vår ære og vår makt»). — Han som i kampens hete, for alle sine gode ideal, endåtil truga med å ha dynamitt i borhola! — Kven har øydelagt den gamle stridskjempa for oss? I dag går han inn for eit intimt samarbeid med det amerikanske plutokratiet mot alle proletarar og unerkuva kolonistar som frei-

Blandkorn

Av I. Fr. - O.

Er det ikke slik det heter — og har så gjort i flere år — at etter utstått «landssvikstraff», skulle veien stå åpen tilbake til normalt arbeidsliv? Jeg synes minnes at jeg har lest noe slikt.

Forleden traff jeg imidlertid en tidligere middelskolelærer, som hadde sendt søknader både i øst og vest — selvfølgelig uten å legge skjul på at han hadde vært innom Ilebu en liten tur — men til dags dato uten resultat. Ja, ikke engang et 2 måneders vikariat i en 2-delt folkeskole i en liten fjellbygd kunne han få. Til tross for at han kunne vedlegge sine søknader med bl. a. en glimrende attest fra en av våre landskjente skolebestyrere.

Og hva galt hadde han så bedrevet under okkupasjonen? Han hadde ikke gjort noe menneske mén hverken på land eller sjø, men takket være sine språkkunnskaper kunne det høve, at han ble benyttet som *tolk*, når der en sildig aftenstund kom en «god nordmann» og ville gjøre *forretning* med tyskerne. —

Jeg minnes fra min barn- dom en *østerdøl*, som Arne Garborg ga tilnavnet *Savalguten*. Denne Savalguten sang engang:

«Fram, østerdøler, fram!»

I nr. 2 av «F. & L.» stifter vi bekjentskap med en annen østerdøl. Han gjentar ikke sin landsmanns ovensiterte kamprop. Men det skulle han ha gjort, og så skulle han ha fortsatt: Se å få manne dere opp og få sagt opp «F. & L.», og slutt med dette «survet» om oppreisning, og lat oss istedet få en ny idé, en ny «vei». —

Da jeg leste dette, måtte jeg minnes noen strofer av han gamle Ivar fra Ørstad: «Det er nok av deim som vil domar vera, og læ åt det som dei andre gjera. Og lyte finna dei rundt ikring, men sjølv gjera dei ingen ting.»

sta reise seg i samsvar med parolen frå den unge Tranmæl. Likeeins med militærløyvinga. I dag er han med i det partiet som krev mest pengar til kanonar og den lengste tenestetida.

Og alle dei andre dømt militærnektarane som regjerer i partiet no —»

Jeg vil i all beskjedenhet tilrå, at vi venter litt med nye samfunnsidéer. Vi har jo nett opp «gravlagt» en. Det er mulig den bare er «skinndød». Men tiden er iallfall ikke inne til å forsyre denne «gravfreden». Foreløbig får vi klare oss med å være tilskuere til den samfunnsidé som er under utvikling: «Velferdsstaten» er halvferdig, og om 4 år vil vi oppleve den i full blomst. —

Altså: Vi sysler litt med «survet» fremdeles, og jeg hilser den østerdølen, som i en liten fjellbygd samlet sammen 12—1400 kroner til Revisjonsfondet. Det var en mann etter mitt hode.

*

Hvem kunne tenkt at «Oswald», alias Asbjørn Sundes å hurtig skulle kommet oss til «unnsetning»? Nemesis har sannelig vært i virksomhet, —

For nå er det *dilemma* inntrådt som måtte komme for norsk rettsvesen: Straffetilmålingen til dem som har arbeidet og *kjempet mot kommunismen*, kontra den tilsvarende tilmåling til dem som har arbeidet og fremdeles arbeider for den. —

Her får den nye høyesterettsdommer, vår felles venn O. C. Gundersen anledning til å holde sin «prøveforelesning». —

For oss alminnelige dødelige synes det iallfall å peke i retning av forandringer på Bjørkelangen. —

I. Fr. — O.

!!

«Fullstendighet er en illusjon i den historiske vitenskap som i all annen vitenskap», sier professor Sverre Steen i sin oversikt over kilder og litteratur til boken om «Det frie Norge, På falllittens rand». Og dette er riktig, selvsagt.

Men — vi sikter her ikke, til nevnte verk — når vesentlige dokumenter tilbakeholdes, slik som regjeringen og dens medløpere gjør, når det er tale om det politiske rettsoppgjør, da kan de ikke skyte seg inn under illusjonen, det er likefrem fortielsens falskneri. Og mot dette stiller vi kravet om full åpenhet. Alt annet er fusk og fanteri for å skjule egen forferdende skyld i ulykken.

Vi etternølere

I nummer 4, har Peder Gerh. Berge vært ute etter meg og min kritikk på vegne av etternølerne. Han skal ha takk for det, — jeg står der jeg står likevel.

Han synes ikke om skinnfellristing og andre meninger, det synes ham upassende. Han er åpenbart konservativ, og kanskje dertil noe ut i årene. Da kan det nok hende at min kritikk virket som noe av en bombe. Men det var også hensikten.

Når noen holder på å sovne inn, — og denne skulle sørge for å holde andre våkne, så er en bombe på sin plass. Iallfall noe som lager litt larm.

Om jeg betviles å være østerdøl, så spiller ikke det noen rolle. Jeg gjør heller ikke krav på å være nordmann, og slettes ingen «god» sådan.

Jeg taler ikke på vegne av noen, — uten meg selv. Og da jeg antas å ha gått den politiske rekruttskole i hine harde dager da Nasjonal Samling ble til, så burde det være innlysende at jeg kunne tenkes å ha en mening — også angående den avis og den organi-

sjasjon som er de tidligere NS medlemmers eneste talerør.

Ellers får det stå for herr Berges regning at jeg er en villfugl som det har gått i vase for og som ikke skjønner det jeg selv skriver.

Jo, det skjønner jeg, men det er mange uttrykk i herr Berges «landsmål» (vestlandsmål) som jeg ikke fatter. Jeg skjønner bare at det skulle være noe til å latterliggjøre meg med, gjøre meg liten i lesernes øyne. Det får så være, jeg tror ikke hverken jeg eller andre syns jeg blir mindre av appsettet «Villfuglen».

— Selvfølgelig er jeg fullt på det rene med at Forbundet ikke har tenkt å heise noen politisk fane, men bare har ment å få revidert «rettsopp-gjøret». Men da oppgjøret mot oss var og er et politisk opp-gjør, så mener jeg at det blir for tynt å bare terpe med den lovmessige side av saken.

Saken blir tørr og kjedelig, våre «etternølere» sovner inn, og våre motstandere, våre dommere på gate, i storting og i rettssal sovner inn i denne monotone duren.

Var det hensikten?

Nei, jeg har ikke oppladt min munn på noe møte. Den sektoren av vår sak som heter oppreisning ligger utenfor det jeg har ansett som mitt felt. Mine skrevne ord har red. Arntsen prompte kastet i kurven, — noe han jo hadde full rett til. Han likte det vel ikke.

Bladet vårt, og det selskapet som står for det velger selv-sagt den linje de finner som den beste for saken og for oss alle. Men når en mister troen på denne linjen, så mener jeg han har rett og plikt til å synge ut. Og det har jeg gjort, hr. Berge.

Angående å få svenske rettslærde til å uttale seg, så mener jeg at det er sagt og skrevet så mye i vår favør at den mest tvilende av oss burde føle seg frikjent for en virkelig rett.

Men makten er det motsatte av retten, og noen makt har vi ikke i rettsstaten Norge. Hadde vi hatt makten, så hadde juristene snart karret seg over på vår side og frikjent og oppreist hver eneste en av oss.

Dette også til orientering om min tro om den juridiske rett.

— Hvis det bare var så en-

kelt, herr Berge, at bare hver og en som «kjenner seg usæl og mødd» av rettsutviklinga i Norge ga det han kunne, så skulle det straks bedre seg. Det er en noe naiv tro, som ikke jeg deler, selv om jeg regnes blant de godtroende.

Moskvaprosessene har dannet skole. Vi fikk Nürnbergerprosessen og landssvikprosesser i de fleste land som en farsott, og en farsott, en pest er det. «Men hvem stopper vel nå denne pest?»

Den får gå sin gang. Antifascister, antinazister, de som holdt med Francos fiender og Quislings fiender sitter ved kongers og presidenters høyre hånd idag. Men dette er femtekolonnen som bevisst eller ubevisst forbereder de europeiske folks avmarsj til Sibir.

På bakgrunn av dette synes det meg noe uvesentlig å få folk til å uttale seg om vår rett. De kan jo forsøke å tenke Dem selv med kone og barn på grubearbeid eller tømmerhugging bakom Ural, apsolutt uten noen slags utvei til å heise selv den aller minste fane.

Tenk litt mer på dette, dere som er så ærekjære. Tenk også på at vi hverken har noen Hitler eller noen Quisling-

bare en Franco og en McCarthy.

Tenk også på de hundretusener av nordiske menn som ofret alt, og kanskje forgjeves, fordi vi heller ville leke butikk herhjemme mens de andre sloss for oss.

Ola O. Furuseth.

DET ER SAGT:

«Legemet er ditt husdyr — he- sten som du rider på. Derfor må du behandle den vel og ta nøye vare på den... men det må alltid være du som hersker over legemet og ikke det over deg.»

(J. Krishnamurti).

Bisettelse

Redaktør Johannes Knudsen ble bisatt torsdag den 11. mars i Trondheim under stor deltagelse fra slekt og venner. I det overveldende blomsterflor såes signerte kranser fra Forbundet, Forbundsvenner i Namdal, Forbundsvenner i Trøndelag, Norsk Reklameforbund, Trondhjems Reklameforning, Trondheim Håndverk- og Industriforening m. flere.

Sokneprest Pharo forrettet og holdt en vakker minnetale over avdøde.

JOAO DAS REGRAS

En «ny» rett

Autorisert oversettelse for Folk og Land

8

3) Det Internasjonale Militertribunal avsa ikke dommen i overensstemmelse med gjeldende normer i den eksisterende folkerett, men i henhold til anglo-amerikanske (og bolsjevikiske!) rettskonsepsjoner. President Lawrence selv innrømmet åpent denne kjensgjerning ved en irritert bemerkning som ble fremkalt av en protest fra Görings advokat:

«Dr. Stahmer ble kalt til orden av Domstolens president. Advokaten beklaget seg over den «ulike behandling av aktoratet og forsvaret». Han holdt nettopp på med å snakke om «aktoratets overgrep, og at disse ikke bare innskrenket seg til å gå på jakt etter bevis, — det skjedde også for å hitte på midler til å overdrive beskyldningene.»

Lawrence avbrøt dr. Stahmer og sa at hans påstander «savnet ethvert grunnlag», og han føyde til: «Intet av dette

er mulig etter engelsk lov, og det er fast prosess-praksis at aktoratet gjør forsvaret kjent med hvilke som helst dokumenter og utpeker hvilke som helst vitner som kan være til hjelp for forsvaret. Deres påstand er derfor helt feilaktig. Jeg formoder at den samme praksis følges i De Forente Stater.» (Reuter, 24. 7. 46).

Og for å fjerne enhver tvil med hensyn til innholdet av Lawrences ytring offentliggjorde «Reuter» på nytt samme dag følgende notis:

«Domstolens president repliserte til vedkommende advokat at det som foregår i Nürnberg er identisk med de normer som følges av domstolene i England og Amerika.»

Angående Lawrences bemerkning bør det også tilføyes at den ved siden av å inneholde en innrømmelse av (og takk for den) at prosessen ble ført etter anglo-amerikanske rettsprinsipper og ikke et-

ter folkerettens, så tillot den heller ikke at der ble tatt hensyn til innsigelser fra forsvarets side. Da samtlige tyske arkiver var blitt belaglagt av de Allierte, var det komplett likegyldig om aktoratet tillot dette eller hint dokument å bli gransket. Ved å nekte vitneførsel og fremleggelse av dokumenter hindret også Domstolen forsvarerne i utøvelsen av deres juridiske funksjoner. La oss heller ikke glemme at BBC den første dagen dommen ble forkynt begikk den bedrøvelige fadese i sin engelske nyhetsutsending å komme med den opplysning at de tyske forsvarere under hele rettssaken bare to ganger (bare to ganger, ærede leser, legg merke til dette!) hadde fått adgang til å undersøke de beslagte tyske akter!

4) Representantene for aktoratet begikk overgrep i stor skala når det gjaldt dokumenter som forverret stillingen for de anklagede. Det ble hevdet at disse dokumenter var autentiske (eller var de kanskje forfalskede?), siden ikke bare flere av de tiltalte (som for eks. Raeder, von Neurath, Kaltenbrunner, vitnet «Gau-

leiter» Rainer m. fl.)¹⁾, men også forsvarsadvokatene gjentatte ganger bestred korrektheten av visse dokumenter aktoratet la frem eller som refererte seg til aktoratets overlagte mala fide! Ikke i noe til felle fant Domstolen det nødvendig å undersøke disse alvorlige beskyldninger. (Og det av gode grunner!)

Her skal vi anføre et eksempel på forfalskning av dokumenter:

Som bekjent gikk anklagen bl. a. ut på at Tyskland hadde satt i gang angrepskriger, og som et av «bevisene» for dette spilte de såkalte Rossbach- og Schmundt-dokumenter en avgjørende rolle ved siden av en kopi av en tale som Hitler skulle ha holdt for Wehrmacht-sjefene i Berchtesgaden den 23. august 1939. — (Rossbach og Schmundt var to av Hitlers militæradjutanter). Den påståtte Rossbachprotokoll (av 5. 11. 1937) refererer seg til tyske aggresjonsplaner overfor Østerrike (!) som overøste de tyske tropper med blomster og med 99,8 pst. stemte for Anschluss, og overfor Tsjekkoslovakia.

«Schmundt-dokumentene» av mai 1939 gjelder «aggre-

sjonskrig» mot Polen. Storadmiral Raeder, som tok del i de tre konferansene sammen med Hitler, avga en edfestet erklæring som vitne i egen sak. Han uttalte at hverken Rossbach-, Schmundt- eller Obersalsbergdokumentene gjenga nøyaktig det som Hitler i virkeligheten hadde sagt:

«Jeg kan ikke erindre at et eneste ord av det som Hitler sa rettferdiggjør den formodning at der Führers hensikt gikk ut på annet enn å løse problemene ad fredelig og diplomatisk vei.»

Blant andre dokumenter foreslo han også å fremlegge en beediget erklæring fra general-admiral Boehm, som hadde deltatt i konferansen på Obersalsberg i august 1939, og som kategorisk avviste aktoratets påstander. Dette forslag ble ikke akseptert av domstolen! («Daily Telegraph 17. 5. 46»).

Hvilken som helst upartisk jurist kan bare trekke en konklusjon: Det er noe som lyder falsk i disse «key-documents of the Military Tribunal», siden Lawrence fryktet undersøkelsen av disse dokumenters autenticitet! There must be something rotten in the «state» of Nuremberg ..

Redaktør Knudsen Minneord

Da jeg mandag morgen i Adresseavisen leste at redaktør Johannes Knudsen var død, ble jeg grepet av dyp sorg og en følelse av at noe ondt og tragisk var hendt. Jeg ble betatt av et lammende mismot og hjelpeløshet. For bare 7—8 dager siden var Knudsen innom mitt kontor. Han var da tilsynelatende nokså kjekk, og vi snakket sammen om det arbeid han viet sin tid.

Knudsen besatt den kloke og erfarne manns ro og be-sindighet. Hans arbeid bar preg av sunn fornuft, overveielse og saklighet. Det lå ikke for ham å bruke store fak-ter og bombastiske ord. Han var solid og pålitelig, og selv om jeg undertiden kunne ønske litt mer krydder — det skal som kjent skarp lut til skurvete huder — så tror jeg vår sak i det lange løp var bedre tjent med Knud-sens dempede og alvorlige to-ne. Den avtvang respekt.

Det er vel intet å undres over at så mange av våre be-ste menn og ledere er gått bort så plutselig. Påkjennin-gen under de grusomme for-følgelser, fengselsoppholdet, berøvelse av ære, heim, eien-dom og eksistens, sjofelhetene og den himmelropende urett, alt dette måtte bli for meget selv for sterke men-nesker, helsen brøt sammen og litt om senn brente livs-flammen ned og døden kom uavvendelig.

Vi som ble offer for krigens hat og hevnløst, syndebukke-ne som så smart ble utnyttet til våre motstanderes vel be-regnede avledningsmanøvrer fra egen synd og skrøpelig-het, vi har all grunn til å sørge i dag.

O. Ø.

Budskapet om min kjære venn og kollega gjennom 40 år — redaktør Johannes Knudsen — nådde meg i dette øyeblikk om at han var avgått ved døden i sitt hjem i Trondheim. «Dagsposten»s rettlinjede og utmerkede red-aktør er ikke lenger blant oss. Det er enkelte ganger i ens liv at tankene fullstendig stopper opp. Og når det triste budskap nådde meg i dag, så stod faktisk tankene stille. Vi møttes første gang i Trond-hjem i 1915 som kolleger og gode venner og dette gode

Brev fra Pus i Kroken

Kjære Folk og Land!

De et ganske artig å bla til-bake i numrene dine sånn når man sitter arbeidslaus ved ov-nen og ikke har annet å ta seg til enn å legge noen bordstum-per innpå hver gang ilden be-gynner å dovne av.

Her om dagen dompa jeg borti innlegget til han Furusest og fant ut at det igrunnen var veldig mye fornuft i det han skrev. Kanskje jeg likte inn-legget hans så godt fordi jeg

vennskap har senere fortsatt mellom oss. Vi var begge fr. venstremenn og som sådanne møttes vi flere ganger på ve-teranen Ola Thommesens og sønnen Rolf's kontor i «Tidens Tegn». Vi møttes senere i «Norsk Redaktørforening», hvor vi begge satt i styret sammen. Som den rettlinjede og fedrelandssinnede mann som Johannes Knudsen var og som den kompromissløse anti-kommunist han var møttes våre ve-ger i NS, hvor vi satt sammen i Kulturtinget.

Redaktør Johannes Knud-sen hadde mange oppriktige og gode venner innen norsk presse, venner som satte ham uendelig høyt både som men-neske og som presse-mann. — Han var et overskuddsmenne-ske, vital og nobel i all sin ferd. Vi greiet ikke å bøye oss inn under den mer eller min-dre kommunistinfiserte po-litikk som representeres av ar-beiderregjeringen, og derfor måtte vi begge i politisk fan-genskap etter «frigjøringen». Men vi bærer vårt hode like høyt og kanskje enda høyere fordi vi var av dem som måt-te lukkes inne mens sosialise-ringen forberedtes og den of-fisielle tanke og mening ble fastlagt gjennom «fellespro-grammet» og hva det har ført med seg.

Etter at vi var sluppet ut har vi også stått sammen i «Forbundet for sosial opp-reisning». Jeg kan ikke riktig forstå at vår kjære kampfelle ikke er mere. Vi som står sør-gende tilbake sender våre be-ste tanker til Johannes Knud-sens familie i Trondhjem, for hvem tapet må være ubeskri-velig.

Det eneste vi kan gjøre ved din bortgang, kjære Johannes Knudsen, er å slutte oss tet-tere sammen og fortsette kampen for å rense vår ære fra det stempel som den røm-te regjering fikk satt på oss.

Gjøvik, 8/3 1954.

Torstein Lange.

sjøl — her jeg sitter i Kroken, er enda mer etternøler enn han. Men en ting trur jeg man-ge vil være enig med'n i: En kan ikke se på rettsoppgjøret bare med juridiske briller. Den måten å ta det på minner meg forresten om en lærd mann som før krigen skrev en tjukk bok om at revolusjon var forbudt etter gjeldende norsk lov! Klart det var sant. Men særlig interessant var det jo ikke, for revolusjon har alle tider og alle steder vært forbudt etter gjeldende lov.

Her i Kroken har vi forlenget kasert de juridiske brillene. Den pattedyrgruppen jeg tilhø-rer ser ganske bra foruten. Og nå skal jeg gi dere situasjonen slik den tar seg ut for mine katte-øyne:

Først vil jeg si dere at når jeg skriver dette brevet er jeg gla over at bladet her — som har gitt meg så mange interes-sante opplysninger — ikke har så alt for stor utbredelse. Hvor-for skal dere få se til slutt.

La oss innrømme at etter-krigstiden har vært en økono-misk og sosialt god periode for vårt folk og vårt land, selv om det har vært vonde år for oss. Bortsett fra oss som rettsopp-gjøret rammet har de dårligst stillede aldri hatt det bedre, og produksjonen har aldri vært større. Denne økonomiske og sosiale blomstring ville vært umulig uten et temmelig knir-kefritt samarbeid mellom de borgerlige partiene og arbeider-partiet. Opposisjonen har vært opposisjon på lissom. De bor-gerlige har stilt sin økonom-iske, administrative og tekniske dygtighet til regjeringspartiets forføyning.

Hvordan er så dette strålen-de samarbeid kommet i stand? ... Alle vet det i sin sjels dyp.

Det er vel nokså overflødig for meg å fastslå at det er ved en felles hets — en felles hats-agitasjon mot N. S.

... Synkretisme i ordets opp-rinnelige betydning — slik Plu-tarch bruker det — forening i felles hat, er det middel som alle styresmakter i historien har brukt til å skape samar-beid, helt siden de egyptiske faraoer sluttet å sysselsette folk med å bygge pyramider. Hit-ler brukte det samme før kri-gen ved å gjøre jødene til syn-debukker for alt galt. Noe an-net middel har heller ikke den norske arbeiderregjering fun-net. Den har gjort NS-partiet til felles syndebukk. Derved har den skapt en midlertidig borgfred som var helt nødven-dig for landet slik den økono-miske og politiske situasjon lå an.

La oss glede oss over at vi under krigen gjorde meglertje-neste — så okkupasjonen ble så merkelig lett som den ble — la oss glede oss over at vi etter krigen har skapt fred mellom krangleverne politiske partier og derved reddet vårt lands kulturelle fremgang, kanskje også hindret borger-

krig og deling av folk og land mellom fremede okkupasjons-makter.

Dette har vært vår historiske oppgave, kanskje vår viktigste. Vi skylder også å tro at de som har drevet rettsoppgjøret igjen-om hverken er idioter eller kjeltringer!

Idioter måtte de være om de virkelig trodde at tyskerne ville opptrått hensynfullere dersom intet politisk parti her ved sin ferd og farge ga den daværende tyske regjering håp om et sympatisk samarbeid i fremtiden.

Kjeltringer måtte de være dersom de brukte rettsappara-tet bare for å avlede oppmerk-somheten fra deres egne poli-tiske og militære misgrep.

De er sikkert ingen av de-lene: både rettsoppgjøret og pressehetsen må antas å være en hos våre ledende politikere forholdsvis bevisst metode til å skape en for samfunnet høyst nødvendig enighet om prakti-ske arbeidsoppgaver. At hetsen og anklagene kan rettes mot oss bidrar blant annet til at man kan tillate seg å drive en noe mer fredelig utenrikspoli-tikk enn det ellers ville vært mulig. Indirekte bidrar vi altså til at Norge blir mindre hate-fullt engasjert i kampen mel-lom øst og vest.

De synsmåter jeg her har antydnet må vi ikke vente at no-en ledende politiker vil inn-rømme, — ja slike synsmåter kan i det hele tatt ikke gis plass i noe større blad uten at de fordelene synkretismen byr på blir betraktelig redusert.

Antar at våre styresmakter i så henseende lever etter den gamle kinesiske vismann La-otze's ord: «Fisken bør ikke flyttes opp fra dypet, — sta-tens vei til vinning bør ikke komme til folkets kunnskap.»

Men vi bør kjenne den. Da blir urettferdigheten lettere å bære.

Når kakkelovnen ramler ned er husfreden best sikret ved at de ansvarlige kan skylde på at katta har gjort det. —

Vennlig hilsen fra
Pus i Kroken.

Vår dypfølte takk

for all deltagelse ved min mann og vår far, red. Johan-nes Knudsen's bortgang.

Aagot Knudsen
Finn Pehr Siri

Følgende bøker av Gustav Heber fåes direkte tilsendt fra ham til følgende priser + porto:

Vår Rases Urtid
Vår Rases Mentalitet
Harald Hårfagre, Historiske Studier

Tilværelsens Gåte
Hver kr. 2.00.

Numedals Fortid, I.
Nordmennenes Historie I og II
hver kr. 4.00

Hallingdals Fortid I
Sidste istid
Merkelige stedsnavne
Ethiske problemer,
hver kr. 5.00

Norske Bønder, kr. 7.00

Norsk Adel, kr. 10.00

GUSTAV HEBER
Oscarsgt. 49, Oslo

Fagmann

Til smie og landbruksverk-sted søkes. Flott leil. i nyb. følg. Leveveg. Bill. mrk. «Litt kapital».

Ny, viktig bok

om rettsoppgjøret

C. H. Benneche:

RETTSOPPGJØRET OG MEG

.... Kritikk og protest

150 sider, kr. 10.—

En ny, kritisk, juridisk, sak-lig utredning av rettsoppgjø-ret og dets forhistorie, med støtte i opplysninger fra so-renskriver Benneches egen sak.

STORE BØRN
Box 4052, Oslo.

Frontsøster
SONJA KRAY,

også ansatt ved «Poststelle» på Grini, bes å oppgi adr. til eksp., da takknemlig Grini-fange ønsker å takke henne.

Hvem kan hjelpe

skal bygge, trenger kortsiktig lån 3—5000 kroner. Sikker betaler. Kan ev. utføre grunn-arbeide for lånet. Bill. mrk. «Bor i kjeller».

Kommisjonærer ansettes

over hele landet

Gode betingelser. Skriv etter opplysninger.

FOLK og LAND

UR

I vekkerur, stueur og kaminur fører jeg det beste som kan oppdrives, nemlig

— **Junghans**
VEKKERUR

fra kr. 19.— til kr. 32.—

REISEVEKKER

i skinnetu til kr. 54.—

KAMINUR (bordur)

fra kr. 179.— til kr. 331.—

STUEUR

fra kr. 182.— til kr. 280.—

ARMBÅNDSUR

kommer ennu meget uregelmessig, men jeg fører alle de kjente merker — Omega, Tissot, Longines, Cyma, Certina, Revue etc. Skriv til meg og oppgi prisklasse De ønsker i ur, og jeg skal ta ut ett som De skal bli tilfreds med.

Dette er en tillidssak men lesere av denne avisen kan være sikker på reell behandling.

R. Gjessing

Urmaker
DRAMMEN

Skrivemaskiner

«OPTIMA»

Portable m. koffert. 1 års garanti, kr. 515.— netto.

Tysk toppkvalitet.

Avbetaling inn rømmes.

SVERRE JACOBSEN

Iseng.

Til abonnentene!

Hvis De før eller siden ikke skulle få avisen i posten, bes De underrette ekspedisjonen omgående.

FOLK OG LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo.

PEARL HARBOR OG DER-
ETTER...

Tidligere løytnant i den japanske flåte, Mitsuo Fushida, som i sin tid ledet angrepet på Pearl Harbor, har som gave mottatt en luksus Sedan-bil fra en amerikansk forretningsmann og vil senere få et helikopter som takk for sitt arbeide som kristen misjonær etter krigen. Han har nettopp vært på misjonsreise i USA, hvor han skildret sin omvendelse til kristendommen. Helikopteret vil han få fra en forening av amerikanske flyvere.

Den økonomiske trollmann - Erhard

Det amerikanske tidsskrift TIME har karakterisert Vest-Tysklands økonomiske gjenreisning som etterkrigsverdens fenomen nr. 1. I en tid da andre europeiske land, slik som galematias Norge, har hengitt seg til sosialistisk planhusholdning, har Vest-Tyskland gitt villig albuerom for den frie foretaksomhet med det resultat at den frie verden i Vest-Tyskland har fått på den ene side det sterke bolverk mot kommunismen, men også på den annen side en sterk konkurrent på verdensmarkedet.

Mannen bak det vesttyske økonomiske mirakel er minister Ludwig Erhard, en 56 års mann med førkrigsklassisk oppdragelse og studier i Frankfurt og Nürnberg. Etter å ha tatt doktorgraden ble han medarbeider ved et institutt i markedsforskning i Nürnberg, men tenkte på å bli universitetslærer, noe som hans motstand mot NSDAP hindret ham i. Han fikk sitt store gjennombrudd i 1948, da amerikanerne satte ham til å lede den tyske økonomiske avdeling i det allierte tosonerområde i Frankfurt. Han var da økonomiminister i delstaten Bayern. I sin nye stilling skapte han forutsetningene for en virkelig gjenoppbygging, nemlig den nye D-mark,

Dom i - - -

ser også av disse i stedet for godkjennelse etter utrenskningslovens § 3, 1. punktum, antas de derfor å ha hatt adgang dertil. Men da må det også antas at departementet har stått fritt ved avgjørelsen av saksøkernes lønnsansienitet og at Oslo politikammers ansettelsesråd ved sine nyansettelser av saksøkerne kunne begrense disse tjenesteansienitet.

Noe annet resultat var kanskje ikke å vente — ennå! — Men hvorfor disse ulike avgjørelser fra administrasjonens side? Hvordan er eksemplevis forholdet innen« mangelyrker», der det offentlige er nødt til å skaffe seg arbeidskraft. F. eks. når det gjelder NS-lektorer som er gjeninntatt i den høyere skole?

som i dag er en av verdens hardeste valutaer og som med ett slag skapte tillit til pengeverdien i Tyskland. Så langt var englenderne og amerikanerne med på galoppen, men da Erhard en dag fant at det var nok D-mark i omløp for å oppheve alle restriksjoner, da trodde de at han var blitt totalt gal. Men hans djerve tiltak har ført til at industriproduksjonen er blitt mere enn femdoblet etter valutareformen, at prisene kunne holdes nede, at levestandarden er hevet, at arbeidsløsheten er minsket, at nye boliger er reist i titusentall og at industriproduksjonen og eksportvolumet er øket mere enn i noe annet land. Med forundring har hele verden sett, hvorledes Vest-Tyskland, som i 1945 var en ruinhaug, med stormskritt er trengt inn på verdensmarkedet, ikke minst i

Syd-Amerika og i den arabiske verden.

Da Adenauer i 1949 dannet sin første regjering, ble Erhard økonomiminister og fortsatte som sådan etter valgene i 1953. I denne stilling har han modernisert den tyske industri. Grunnlaget for hans politikk har alltid vært en økonomisk liberalisme, idet han tror på det frie næringslivs krefter som i enhver henseende er effektivere enn den sosialistiske planøkonomi, og Vest-Tyskland i dag er det beste bevis for det riktige i hans synsmåter — noe som også andre lands ledende menn etter hvert begynner å innse. Men hvor meget er ikke tapt imens, og hvor mange er ikke gått trett under de teoretiserendes kluss med næringslivet. Se bare hos oss selv, hvor de maktsyke fagforeningspamper tror at de besitter all verdens viten om næringslivet og dets lover, når de stikker pinner i hjulene for dem som har erfaringen og vågemotet. Det her allere-

Roosevelt-dyrkelsen

Rooseveltfamilien er jo fremdeles sterkt i skuddet her hjemme i Norge. De magiske ord «Look at Norway» har betatt de «gode» nordmenn i en slik grad at de folder hendene i andakt og ærefrykt bare de hører presidentens eller fruens navn nevne.

Tilsvarende synkvervet er ikke amerikanerne selv. De har forlenget gjennomskuet hele den Rooseveltske humbug og etterhånden blitt fullstendig klar over at når en hel verden idag trues av «faren fra øst», så har en i første rekke den Rooseveltske svakhet for alt som smaker av kommunisme å takke for at det er blitt så galt som det er.

Det er ikke lenge mellom hver gang amerikanske aviser smeller av en bredside mot den »guddommelige» presidentfamilie. Pittsburg Sun Telegraph skriver således forleden om fru Eleanor Roosevelt bl. a. følgende:

«Tiden er nå moden for en reaksjon mot den uverdige påstand at Eleanor Roosevelt skulle være en helgen, nesten for god for denne verden. Man burde endelig engang trekke dette durkdrevne menneske inn for McCarthy-komiteen og valse grundig opp med henne, på samme måten som det burde skje med folk som Henry Morgenthau, Felix Frankfurter, Henry Wallace, Harry Truman, Harry Vaughan og et dusin andre av samme slaget. Denne kvinne har nylig pånytt prøvd å bagatellisere de avsløringer gjennom hvilke det klart ble påvist at hennes mann innfiltrerte hele regjeringen med sovjetiske lakeier. — — — Eleanor Roosevelt fortjener ikke det spor av den idiotiske hensynfullhet, som ennå mange amerikanske aviser lar henne bli til del, på tross av hennes stadig frekkere angrep på de verdier som har vært fast forankret hos oss. Sannheten om dette kvinnemenneske bør være tilgjengelig for det hele folk og ikke bare for noen underhåndsorienterte publister, som tier med hva de får vite, den bør ikke drukne i den hemmelige underretningstjeneste eller i forsvarets arkiver.»

Fru Eleanor Roosevelt var i 1951 Norges gjest ved avdukingen av president Roosevelts store minnestatue i Oslo, og bodde under oppholdet som kronprinsparrets personlige gjester på Skaugum.

de hevnet seg og vi komme til å få føle det mere og mer etter som tiden går. Under slike forhold er det litt av en gåte at USA fortsatt holde oss under armene, men det er vel for at det uskikkelige barn ikke skal havne i kommunismen.

Hotell Britannia DRAMMEN

Den beste tid!

Den beste tid for rensning er nu. Om våren har det vært å stå i kø eller snu. Noen lærer aldri — gjør du?

SIGBJØRN DAHL - Skien.
Kjem. renseri.

Årsoppgjør

revisjon, bokføring.
Revisor Arne Gausdal.
Tlf. 33 38 08 — Oslo.

Overrettssakfører

Ketil Harnoll

Munkedamsv. 5, Oslo
Tlf. 42 21 30

O.r.sakfører

SOLVEIG STANG

Alm. praksis.

Bokføring. Mangfoldiggjøring (Stensilering).

Konferanse etter avtale.
Tlf. 37 96 26, Bentsebrugt. 16c, oppg. A. II. Oslo.

Benytt

HÅNSKOMAKEREN

i Neberggt. 15 - Oslo

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 36 99

Tannlæge

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

FOLK OG LAND

Utkommer i Oslo

Redaksjon: Postboks 1407, Oslo
Telefon 55 76 56

Ekspedisjon: Kierschowsgt. 5,
Oslo — Telefon 37 76 96

Løssalgpris: 40 øre

Abonnementspriser:

Kr. 16, pr. år, kr. 8, pr. halvår
Sverige, Danmark: Kr. 20, pr. år,
kr. 10 pr. halvår

Utlendet forøvrig: Kr. 24, pr. år,
kr. 12 pr. halvår

I nøytralt omslag kr. 30,— pr. år
kr. 15,— pr. halvår

Anonsepris: 32 øre pr. millimeter
over en spalte

Bruk postgronr. 16450

Sambandstrykkeriet A/S — Oslo